

Svet ZK TZL je razpravljajal

Svet ZK TZL je imel 9. aprila 1975 sejo, na kateri je razpravljajal o izpolnjevanju sklepov januarne konferenčne ZK. Ob tej priložnosti so poudarili, da so številna vprašanja, o katerih so govorili na konferenci, medsebojno tako tesno povezana, da bi jih le težko ločeno obravnavali. Kljub temu je potrebno nekatera vprašanja postaviti na prvo mesto, ter sprožiti konkretne akcije, da bi jih čimprej rešili. Prav gotovo ni le naključje, da je prav nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov in problematika delitve osebnih dohodkov tisti problem, ki se ga bomo lotili najprej.

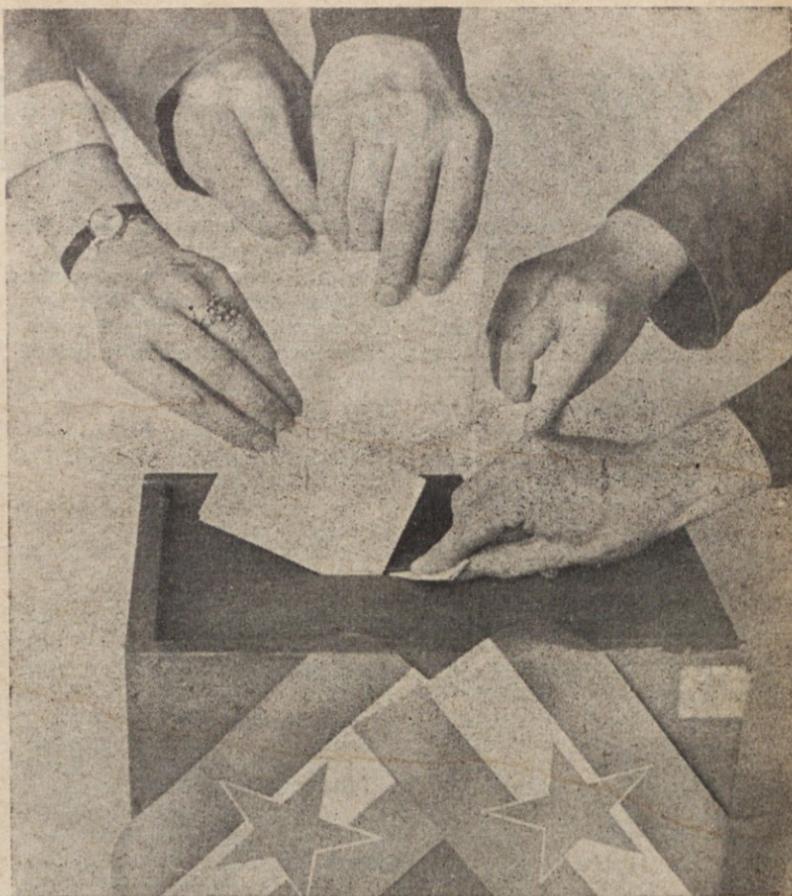
Na seji sveta ZK smo ugotovili, da smo v naši delovni organizaciji doslej dokaj uspešno usklajevali naš osnovni sistem delitve osebnih dohodkov z ustreznimi družbenimi predpisi in s splošno političnimi načeli delitve. Ta ugotovitev velja predvsem za uveljavljanje načel o vrednotenju živega dela v delitveni praksi. Svet ZK je ocenil, da je v tem smislu doslej uspešno potekalo vgrajevanje različnih elementov iz samoupravnih sporazumov v naš sistem delitve osebnih dohodkov. Prav tako so bili doseženi osnovni cilji samoupravnega sporazuma za našo panogo, saj je bilo gibanje osebnega dohodka pri nas skladno z značilnostmi, ki veljajo za kovinsko predelovalno industrijo. V našem sistemu so se prav tako uveljavila in praktično izvajala načela solidarnosti pri delitvi osebnega dohodka. Na seji sveta so ocenili, da so dosegli tudi različne druge cilje, ki jih ima sistem delitve na temelju samoupravnega usklajevanja delitve OD. Treba je poudariti, da je svet ZK ugotovil, da spremljajo delno prilaganje

osnovnega sistema delitve OD nekatere slabosti, ki postanejo lahko ovira za nadaljnjo uspešno uporabo tega sistema. Razni dodatki in dopolnitve so povzročile, da so osnove za delitev OD v primerjavi z dodatnimi deli OD nizke. Svet ZK je sklenil, da je prav zaradi omenjenih pojavov potrebno sedanji sistem strokovno proučiti in pripraviti predloge, kako odpraviti slabosti. Obenem moramo zagotoviti enoten sistem, ki bo vseboval načela delitve, kakor jih predvidevajo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi.

Ob obravnavi problematike delitve OD je svet ZK ugotovil, da v naš dosedanji sistem delitve OD načela delitve po kriterijih minulega dela niso bila vključena. Zato je sklenil, da je potrebno sedaj, ko imamo za ta primer enoten kriterij vrednotenja na podlagi sindikalne liste, uveljaviti načela minulega dela tudi v naši praksi. To naj bi bila prva faza ukrepov na področju delitve OD, ki naj bi jo realizirali najkasneje v mesecu maju tega leta. V tem času naj bi uveljavili tudi nove višine najnižjih osebnih dohodkov.

Ko je svet ZK obravnaval problematiko nadaljnjega uveljavljanja odnosov po ustavnih pred-

pisih, je ugotovil, da je le-te v smislu ocene dosedanjega dela potrebno temeljito proučiti. Prav tako moramo opredeliti pojave, ki so spremljali postopek uveljavljanja novih odnosov in točno začrtati pot poglobljanju teh odnosov. Svet ZK je zadolžil komisijo za družbeno ekonomske odnose, da v čim krajšem času pripravi potrebne analize, stališča in predloge, da bi na podlagi sklepov konferenčne ZK točneje določili naloge za nadaljnjo poglobitev novih odnosov in uresničitev ustavnih ciljev.

Oddali smo vsak svoj glas za najboljše (Foto J. J.)

Jubilej samoupravljanja

In že je minilo 25 let, ko so bile v letu 1950 izvedene prve volitve članov v Delavski svet podjetja in Upravni odbor podjetja. V vsem tem dolgem obdobju od leta 1950 vse do danes so uspešno sodelovali samoupravljavci na vseh področjih političnega in ekonomskega razvoja ter v izgradnji samoupravne demokracije. Posebno velja ta ugotovitev za delo samoupravnih organov v osnovnih enotah takega razvoja t. j. v temeljnih organizacijah združenega dela. Ves ta dolgoletni napor pri razvijanju samoupravnih odnosov se je pozitivno izražal pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela, v katerem delu je našel delovni človek kot samoupravljalec na svojem delovnem mestu vse tiste pravice, ki mu zagotavljajo njegov nenehni nadljni razvoj.

In prav te ugotovitve so se pokazale kot uspešne pri volitvah v samoupravne organe, ki so bile

v našem podjetju dne 15. aprila 1975.

Priprave za volitve, potek in rezultat volitev je pokazal, da delovni ljudje prav dobro poznajo, kaj vse lahko ustvarijo po sprejetem samoupravnem sporazumu v svojih temeljnih organizacijah združenega dela in kako pomembno je pri tem njihovo nenehno sodelovanje in ustvarjanje dobrin.

Taka ugotovitev je povsem razumljiva, če pogledamo končne rezultate o izvedenih volitvah delegatov v Delavski svet podjetja, v Delavske svete temeljnih or-

ganizacij združenega dela in delovne skupnosti, ter v Upravni odbor podjetja.

Po razpisu volitev za delegate v samoupravne organe je bilo v podjetju pri teh volitvah določenih osem volilnih enot z 11 volišči skupaj s 3431 volilnimi upravičenci. Udeležba pri volitvah je bila izredno dobra, saj je glasovalo 2939 delavcev oz. 85,5 %, kar vse je lep uspeh, če upoštevamo pri tem, da v tem odstotku ni všteto 356 volilcev oz. 10,5 %, ki iz upravičenih vzrokov niso glasovali (službena potovanja, delo na terenu, bolezen, študij itd.).

Še bolj je razveseljiva ugotovitev pri teh volitvah, da je precej žena in mladine bilo izvoljenih v organe upravljanja.

Od 68 izvoljenih delegatov v organe samoupravljanja do polovice je bilo izvoljenih 25 mladincev oz. 36,7 % in 15 žena oziroma 22 %, v Upravni odbor podjetja pa sta bili izmed osmih predlaganih delegatov izvoljeni dve ženski.

Novoizvoljeni delegati se sedaj ob svoji izvolitvi prav gotovo zavedajo, da jim pripada častno toda tudi zelo odgovorno delo, saj se bodo prizadevno vključevali v delavsko samoupravljanje.

Rezultati rednih volitev z dne 15. aprila 1975

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 2 let so bili iz TOZD PI izvoljeni:

Cernivec Franc, Brank Peter, Kostevc Franc, Hranjec Ivo, Karada Peter.

V Delavski svet TOZD PI so bili izvoljeni za mandatno dobo 2 let:

Bašnac Ivan, Kregar Mitja, Šmid Stane, Novak Franjo, Jerman Janez, Konjar Franc, Poberaj Simon, Spende Marjan, Stojanovski Stanko, Utroša Andrej.

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bil iz TOZD PI izvoljen:

Bradeško Stanislav.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 2 let so bili iz TOZD FI izvoljeni:

Nadlišek Leopold, Trontelj Branko, Sajevec Pavel, Cepuran Mirko, Jakopič Vladimir.

V Delavski svet TOZD FI so bili izvoljeni za mandatno dobo 2 let:

Pečar Danilo, Bizjan Rezka, Podboj Franc, Rozman Danilo, Javornik Rafael, Dulmin Stane, Deganek Jovan, Tomšič Mojca, Gazič Čazim, Borovič Milorad.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Človek je izhodišče in cilj revolucije

Letošnji praznik dela pomeni več kot samo praznik tisti delavski praznik, ki ga delovni ljudje vsakoletno praznujemo in je že davno postal tradicionalen. Letos se skoraj sočasno s praznovanjem prvega maja izteka tretje desetletje od zmagovitega konca oborožene ljudske revolucije in zmage nad fašizmom.

Ko so si fašistični imperialisti 1941. razdelili med seboj slovensko zemljo, je bil slovenski narod obsojen na smrt. Narodnoosvobodilna vstaja ljudskih množic, ki jo je organizirala Osvobodilna fronta pod vodstvom komunistične partije, je bila začetek boja za življenjski obstoj. Stotisoče delavcev, kmetov in resničnih patriotov se je vključilo v najbolj krvavo bitko na življenje in smrt, kar jih pomni slovenska zgodovina.

Prekaljena v ilegalnem boju je partija zbrala okoli sebe vse napredne, demokratične in domoljubne sile ter z njimi v štiriletnem narodnoosvobodilnem boju odprla slovenskemu narodu pot v samostojen socialistični razvoj. Z zmago v NOB si je slovenski narod izboril pravico do samoodločbe in se na tej osnovi prostovoljno združil z bratskimi jugoslovanskimi narodi v socialistično skupnost enakopravnih narodov in narodnosti. S tem si je slovenski, kakor sleherni jugoslovanski narod in narodnost, ustvaril tisto politično, gospodarsko in kulturno samostojnost, ki zagotavlja lasten socialistični razvoj v zvezi jugoslovanskih narodov in narodnosti.

V novi jugoslovanski skupnosti so bili odločilni prvi zgodovinski koraki, to je ustvarjanje osnovnih material-

nih pogojev ter družbeno-gospodarskih in političnih predpostavk za socialistično preobrazbo družbe. Revolucionarna oblast, katere nosilci so bili tisti delovni ljudje, ki so odločili bitko v narodnoosvobodilni vojni, je podružbala osnovna proizvodna sredstva. V političnem in gospodarskem sistemu pa je zagotovila, da v jugoslovanski socialistični družbi ni mogoče več tolerirati nobene oblike izkoriščanja človeka po človeku.

Sledila so leta naporov v graditvi mlade socialistične družbe, ko se še vedno čutijo posledice podedovane zaostalosti. Premagati gospodarsko, politično in kulturno zaostalost je bila še ena preizkušnja nove družbe in nov dokaz, da je prekaljenost v borbi dala novega polta delovnim ljudem. Z uresničitvijo temeljnega gesla socialistične revolucije: »Tovarne delavcem!« smo napravili nov zgodovinski korak. S tem pomembnim posegom smo najgloblje zaorali v ledino teorije in prakse socializma. Z izročitvijo tovarn v upravljanje delavcem, z uspešnim razvojem delavskega in družbenega samoupravljanja se je naša družba prerodila. Rezultati dosedanjega materialnega in družbenega razvoja so omogočili, da se življenjska raven delovnih ljudi stalno izboljšuje; nekdanji odtujeni rezultati in pogoji dela so postali domena delovnih ljudi. Socialistični samoupravni odnosi se vse bolj utrjujejo in razvijajo. Z delegatskim sistemom, ki predstavlja splošno načelo našega političnega sistema, se je odločanje delovnih ljudi iz osnovnih celic dela in življenja (KS, TOZD itd.) preneslo na vsa področja družbenega upravljanja in odločanja.

J. E.

Pregled trimesečnih rezultatov dela

Gospodarski položaj podjetja je odvisen predvsem od dveh dejavnikov: od uspešnosti dela v podjetju in ekonomskih razmer v Jugoslaviji in v tujini. Dolžnost vseh nas je, da s svojim uspešnim poslovanjem čim bolj zmanjšamo vpliv negativnih zunanjih gibanj kot so inflacija, nelikvidnost itd. Več pozornosti bomo morali posvetiti problemom stroškov poslovanja, dviganju notranjih cen in pričeti z akcijo štednje in racionalizacije poslovanja v podjetju.

Ob pregledu količinskega in finančnega poslovanja za preteklo leto ugotavljamo, da smo kar dobro izpolnili zastavljeno nalogo.

Po ocenah družbenopolitičnih in gospodarskih krogov bo gospodarski položaj v tem letu nekoliko težji kot v preteklem letu, čeprav je načrt za leto 1975 pokrit z že podpisanimi pogodbami. Menimo, da bo v našem podjetju

najtežje organizirati redno prekrbo z domačimi in uvoženimi reprodukcijskimi materiali.

Kako smo gospodarili v prvem trimesečju letošnjega leta in kako sledimo začrtanim nalogam fizičnega obsega skupne in blagovne proizvodnje ter blagovne in interne realizacije za celotno podjetje, po TOZD in proizvodnih grupah — nam pokaže spodnji pregled.

Naziv proizvoda	Izvršitev plana I-III %	Izvršitev letnega plana %	Odnos napram I-III. leto 1974 %
Vodne turbine	24,4	8,1	42,3
Črpalke	21,7	5,6	35,8
Žerjavi in reduk.	49,3	12,0	25,7
Oprema za cementar.	19,8	0,8	48,1
Hidravlične stiskal.	2,9	0,8	7,7
Strojni deli	109,2	32,8	77,2
Diesel motorji	42,3	15,7	40,9
Talna transp. sred.	186,8	28,6	926,7
TOZD Fi	47,9	11,3	67,2
Ulitki jeklene litine	102,5	26,4	113,9
Ulitki sive litine	103,7	24,9	104,5
Ulitki spec. litine	108,2	20,2	134,2
Zvarjenci	86,0	22,2	88,5
Odkovki	136,1	34,5	106,7
TOZD Pi	99,2	24,2	105,1
Kisik	126,4	31,6	119,5
TOZD IVET	126,4	31,6	119,5
Tiskovine	110,0	27,5	122,2
TOZD ZSE	110,0	27,5	122,2
Skupna proizvodnja	78,7	19,0	92,6
Blagovna proizvodnja	74,0	17,3	106,5
Blag. realizacija	87,5	20,4	109,5
Interna realizacija	87,1	22,3	78,7

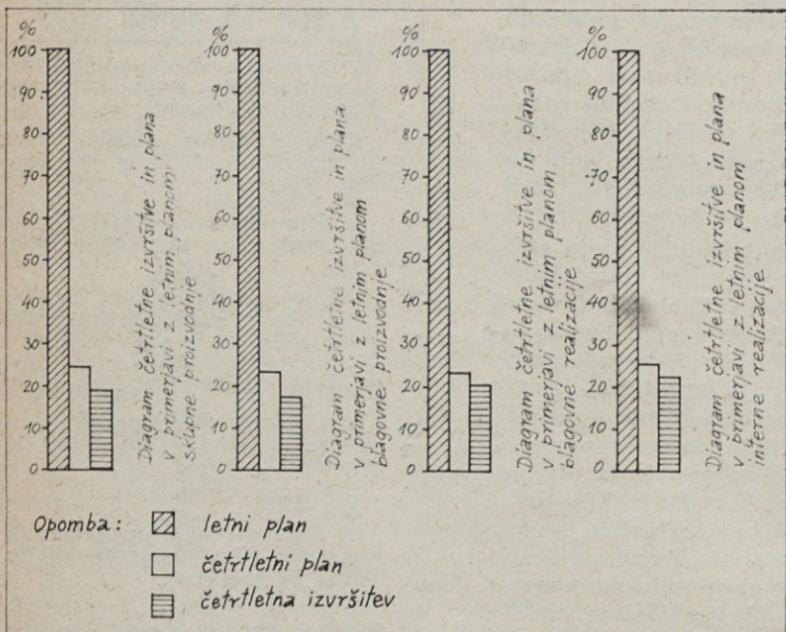
Proizvodnja v prvem trimesečju tekočega leta nasproti trimesečnemu načrtu je dosežena le 78,7%. Od začrtanih smernic močno odstopajo oprema za hidravlične stiskalnice, oprema za cementarne, črpalke, turbine, diesel motorji, žerjavi in zvarjenci. Trimesečni načrt proizvodnje je močno presežen pri talnih transportnih sredstvih, manj pri odkovkih, kisiku, odlitkih vseh vrst in strojnih delih. Glede na enako obdobje leta 1974 je skupna proizvodnja dosežena 92,6%. Močno negativna odstopanja opazamo pri vseh finalnih proizvodnih razen pri talnih transportnih sredstvih, kjer je opaziti skokovit

porast proizvodnje. Pri vseh ostalih proizvodih razen zvarjencev je proizvodnja prvega trimesečja 1975 nekoliko višja kot v letu 1974.

Skupna blagovna proizvodnja in blagovna realizacija napram načrtu ni dosežena, napram preteklemu letu pa nekoliko presežena.

Interna realizacija je v zaostanku napram načrtu kakor tudi napram lanskoletni proizvodnji.

Kumulativni pregled skupne in blagovne proizvodnje ter blagovne in interne realizacije za celotno snovno proizvodnjo ponazarjamo z naslednjimi stolpciastimi grafikoni.

Fakturirana realizacija je eksterna realizacija, ki je v končni fazi rezultat združenega dela vseh TOZD in nam ustvarja finančna sredstva za pokrivanje potreb enostavno in razširjene reprodukcije. Eksterno realizacijo delimo na domači trg in izvoz. Z realizacijo izvoza krijemo delno tudi potrebe uvoza. Seveda, če

zaostajamo v udeležbi izvoza, imamo težave pri uvozu reproductivnega materiala.

Čeprav je stanje naročil za domači trg in izvoz dobro, se s stanjem plačanih računov ne moremo pohvaliti. Nekoliko drugače je s fakturirano realizacijo, ki nam pokaže sledeče rezultate.

	Izvršitev načrta I-III. 1975 %	Izvršitev let. načrta %	Odnos I-III. 1974 %
Domači trg	105,3	21,1	138,5
Izvoz	72,1	18,8	189,4
Skupaj os. dej.	92,8	20,4	150,4

Načrt fakturirane realizacije sicer ni dosežen, se pa močneje približuje cilju kot realizaciji fizičnega obsega proizvodnje. Na domačem trgu zaznamujemo celo preseg.

V primerjavi z istim obdobjem preteklega leta beležimo skokovit preseg skupne fakturirane realizacije (50,4%), pri izvozu celo višjega (89,8%). Na ta preseg delno vpliva tudi porast cen izdelkov.

Osebnih dohodkov se delijo v okvirih, ki jih določa samoupravni

sporazum elektro in kovinske panoge z dopolnitvijo naše sistemizacije. V letu 1974 je povprečni neto osebni dohodek znašal 2821,28 din, dočim je znašal povprečni neto osebni dohodek v decembru 1974 že 3168,45 din.

Gibanje oziroma porast osebnega dohodka v prvih mesecih letošnjega leta napram planiranim osebnim dohodkom in v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta lahko vidimo iz spodnjega pregleda.

	Izplačano napram mes. načrtu %	Izplačano napram let. načrtu %	Izplačano napram letu 1974 %
januar	96,8	8,0	123,8
februar	98,8	8,2	130,2
marec	101,3	8,4	131,2
I. trimesečje	99,0	17,3	128,4

Zgornji podatki nam kažejo, da smo v prvem trimesečju tega leta dosegli načrt 99,0%, napram istemu obdobju v letu 1974 pa presegli za 28,4%.

Naša naloga je, da v bodoče več proizvedemo ustvarimo več finančnih sredstev in tako izboljšamo ali celo zvišamo rast osebnih dohodkov napram rasti življenjskih stroškov. E. S.

Raziskovalna dejavnost

Poslovni uspehi vsakega podjetja so med drugim odvisni od tega, kako zna prisluhniti novim tokovom v svetu in koliko je sposobno samo prispevati k razvijanju sodobnih izdelkov. Kratak zastoj na tej, nikoli do konca prehojeni poti k novemu in sodobnemu že pomeni umik iz konkurenice in gospodarski propad.

Litostroj med podjetji ni izjema. Naš širok proizvodni program, ki obsega pretežno zelo težavno individualno in maloserijsko proizvodnjo, še zastruje do odvisnosti. Taka vrsta proizvodnje, kot je naša, mora upoštevati novosti in jih uvajati v proizvodno delo neprekinjeno, medtem ko se pri velikoserijski proizvodnji dogaja to v krajših ali daljših časovnih presledkih.

V Litostroju se zavedamo, da ima razvoj sodobnih konstrukcij svojo zdravo osnovo edino v aktivnem znanstvenem raziskovalnem delu. Zato pripisujemo tej dejavnosti izreden pomen. Prav ta okoliščina se je jasno izrazila v naših odločitvah na zborih delovnih ljudi v začetku marca t.l., kjer so vse naše temeljne organizacije združenega dela pristopile kot soustanovitelji k Raziskovalni skupnosti občine Ljubljana—Šiška, Področni raziskovalni skupnosti za strojništvo in Raziskovalni skupnosti Slovenije.

Vse te raziskovalne skupnosti so sedaj ustanovljene in so že pričele s svojim delovanjem. Veseli nas, da so naši delegati in predstavniki zasedli v njih vidna mesta. S tem je potrjena volja naših delovnih ljudi po izvajanju ustavnih pravic in soodločanju o sredstvih, ki jih odmerjamo skupni porabi; poudarjen pa je tudi interes našega združenega dela na raziskovalni dejavnosti.

Tako je npr. dr. Marko KOS, direktor PRS, izvoljen v izvršilni odbor Raziskovalne skupnosti Slovenije, dipl. inž. Leopold ŠOLC pa je prevzel predsedniško mesto skupščine Raziskovalne skupnosti občine Ljubljana—Šiška in predsedniško mesto področne raziskovalne skupnosti za strojništvo. Ob prevzemu predsedni-

ške dolžnosti na ustanovni skupščini Področne raziskovalne skupnosti strojništva je imel za zbor uporabnikov in zbor raziskovalcev krajši nagovor. Tega objavljamo zaradi načelnih stališč, ki se v njem izražajo.

Inž. Šolc je najprej omenil, da je temeljni pogoj našega gospodarskega napredka v visoki proizvodnosti. V njej je tudi ključ do zmanjšanja inflacije, ključ do gospodarske stabilizacije, jačanja obrambne moči države in visokega življenjskega standarda. Samo proizvodno delo lahko ustvarja dobrine, ki s svojo presežno vrednostjo dajejo denar za kritje splošnih in skupnih potreb.

Raven proizvodnosti je odvisna od tehnologije in proizvodnih sredstev. Pri zastarelih proizvodnih načinih in sredstvih je proizvodnost lahko samo nizka, v soka pa je pri moderni tehnologiji, sodobnih strojih in napravah.

Naše temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti so nedavno skupno z raziskovalnimi organizacijami podpisale samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju področne raziskovalne skupnosti za strojništvo. Potrebno je, da pričnemo z uveljavljanjem svojih ustavnih pravic, na podlagi katerih ima delovni človek odločilen vpliv na vse gospodarsko in družbeno življenje. Prav tako naj delovni človek tudi odloča o tistem delu presežne vrednosti svojega lastnega dela, ki ga namenja raziskovalni dejavnosti.

V naši področni raziskovalni skupnosti za strojništvo bomo tudi potrjevali raziskovalne programe, ki bodo pospeševali našo strojno industrijo in odredjali sre-

Na svoji seji z dne 3. 4. 1975 so med drugim člani osnovnih organizacij v Litostroju obravnavali poročilo delegacije, ki je obiskala Železarno Skopje in ugotovili, da je bil dosežen namen obiska. Izdelan je bil poseben dogovor, ki ga morajo obravnavati še vse OOS.

Glede na razpravo o dosednji zgradbi ambulante daje konferenca na osnovi razprav OOS pozitivno stališče k predlogu za gradnjo novih prostorov (po možnosti v prostorih novogradnje).

Konferenca je sprejela sklep, da se zadeve, ki so širšega pomena za kolektiv, najprej obravnavajo na ravni sindikata. V ta namen je potrebno zagotoviti material za razpravo vsaki OOS posebej in to več izvodov za vsako OOS. Samoupravni sporazum o delitvi stanovanj in sredstev za nakup stanovanj, gradnjo in adaptacijo hiš naj obravnavajo IO OOS do 20. aprila.

Ker IO OOS predloga programa niso v celoti obravnavali, naj to store do 20. aprila 1975 ter vnesejo v program

Sklepi sindikata

specifične probleme OOS. Do istega roka morajo tudi komisije izdelati svoje programe.

Glede na sklepe posvetovanja sindikalnih delavcev ljubljanske in zasavske regije je potrebno:

— OOS nad 1000 delavcev takoj razformirati in ustanoviti več manjših OOS

— Izobraževati sindikalne aktiviste in druge družbenopolitične delavce.

Konferenca OOS je na osnovi ocene političnega aktivna v zvezi gradnje vlečnice na Sorici sprejela stališče, da bi z gradnjo nadaljevali, kolikor obstajajo za nas ugodni pogoji.

Ker razmere narekujejo, da se odnosi med delegacijo in DPO, delegacijo in samoupravnimi organi in strokovnimi službami, opredelijo v samoupravnem aktu, je konferenca sprejela sklep, da strokovna služba to uredi.

Konferenca ocenjuje, da so razprave in oblikovanja stališč na OOS v zvezi skupne in splošne porabe ter programa gospodarskega in družbenega razvoja občine Ljubljana Šiška v redu potekale.

Vsaka OOS naj o svojem delu dopisuje v časopis Litostroj.

Konferenca je obravnavala gradivo Občinskega sindikalnega sveta Šiška ter sprejela stališče, da IO OOS pripravijo predloge za razdelitev sindikalnih priznanj.

Konferenca je obravnavala stališča IO OOS glede malice ter sprejela na osnovi priporočila socialne službe sklep, da so do brezplačne malice upravičeni vsi tisti delavci, ki iz zdravstvenih razlogov delajo po štiri ure vsak dan. Iz tega sledi, da so do bonov za malico upravičeni invalidi, bolniki in nosečnice.

IO OOS naj takoj ustanovijo komisijo za LO in družbeno samozaiščito Poimenski seznam dostavijo predsedniku te komisije pri konferenci.

dstva le za take programe. Razumljivo je, da bomo nastopali proti takim raziskavam, ki bi bile same sebi namen.

Skupščina bo prav tako z vsemi inovacijskimi dejavnostmi ter z vsemi svojimi močmi in vsem svojim vplivom podpirala in pospeševala število naših prijavljenih patentov. Le-to ne vzdrži nobene primerjave z industrijsko bolj razvitimi državami in prav gotovo pomeni za nas pravo sramoto. Za poznavalce naših razmer nekoliko zmanjšujejo to sramoto okoliščine, da nam novatorjev in racionalizatorjev v naših delovnih organizacijah pravzaprav sploh ne manjka. Kar je narobe, je to, da je naš splošni odnos do izumiteljev slab in da gojimo nekakšno nerazumevanje do izumiteljev, prav tako pa je očitno nerazumevanje za ustanavljanje posebnih strokovnih služb.

Menim, da smo v pogledu novatorstva prav na samem začetku in bo zato treba še marsikaj napraviti. Med drugim moramo spoznavati naš zakon o patentih in o mednarodnih patentnih uzancih. Prav tako moramo izobraziti slušatelje naših tehničnih fakultet in morda tudi uvesti izobraževanje posebne vrste inženirjev, ki naj bi se ukvarjali s sprovanjem patentnih zahtevkov.

Naj končno omenimo še eno splošno nalogo, ki je prav tako izredno pomembna. To je skrb za pospeševanje samega raziskovalnega dela, ter skrb za raziskovalne kadre. Skupščina naj trdno vztraja in deluje s stališča, da je za neodvisno in svobodno družbo osnovni pogoj njenega obstoja lastna raziskovalna dejavnost.

Naša področna raziskovalna skupnost za strojništvo naj ima vsem nam skupen cilj: uveljavljanje odločitev našega delovnega človeka v napredek strojništva in s tem našega gospodarstva ter celotne družbe.

ZPS združena podjetja strojegradnje

V tej številki časopisa vam predstavljamo bolj obširno še eno od podjetij, ki so združena v ZPS.

Začetek tovarne Indos, ki je pred dvema letoma slavila svoj srebrni jubilej, sega tja v leto 1948. Tedaj je bilo z nacionalizacijo dveh privatnih delavnic ustanovljeno Mestno strojno podjetje, ki je imelo svoje prostore sprva na Cesti v Mestni log, leto kasneje pa se je preselilo na Dolensko cesto.

Podjetje je kmalu prenehalo s prvotno proizvodnjo raznih stro-

jev in naprav za mlinsko industrijo, lončarskih kolovratov, jeklenk za živo srebro ter preko raznih obdelovalnih strojev in mostovnih dvigal v letu 1953 prešlo iz obrtne dejavnosti v postopno industrijsko proizvodnjo. S pridobitvijo lastne livarne smo v istem letu pričeli z maloserijsko izdelavo namiznih in stoječih vrtilnih strojev in se že leto kasneje preimenovali v Indos (Industrijo obdelovalnih strojev). Število zaposlenih je raslo in že pred dvajsetimi leti, ko smo se preselili v Moste, dosegli številko 100.

V letu 1955 je bil v Indosu izdelan prototip prvega jugoslovanskega viličarja, ki je sicer končal na odpadu, vendar je pomenil prelomnico v življenju, delu, proizvodnji in razvoju tovarne. Naslednje leto, se pravi 1956., je bila že izdelana prva serija enajstih diesel viličarjev, ki so bili konstruirani doma in izdelani skoraj v celoti iz domačega ma-

teriala. Število izdelanih viličarjev je nato vse bolj naraščalo — viličar je mimo ekscentrskih in hidravličnih stiskalnic bolj in bolj prevzemal vodilno vlogo v naši proizvodnji. Leta 1962 smo izdelali že 240, leta 1964 pa 400 viličarjev z nosilnostjo od 600 do 2500 kp.

Nekako vzporedno s proizvodnjo je raslo tudi število zaposlenih, rasli pa so tudi novi prostori. S smotrnim delom smo uspeli v razmeroma kratkem obdobju zgraditi veliko strojno obdelovalnico, montažno halo, upravno zgradbo in vrsto stranskih prostorov. Vse to nam je omogočilo, da je letna proizvodnja diesel in elektro viličarjev že presegla tisoč kosov pri 300 zaposlenih.

Spričo vse večjih potreb po viličarjih smo opustili proizvodnjo stiskalnic in se posvetili tudi specialni opremi naših viličarjev, zakaj želje kupcev so široke predvsem, če gledamo na vsestransko

uporabnost in namembnost viličarja, z ozirom na različne tovor, ki na prenaša — prevažna. Dandanes je viličar v sleherni moderni tovarni nenadomestljiv stroj, ki poleg tega, da nadomesti vrsto težakih delavcev, tudi pospešuje drugo proizvodnjo.

Po Jugoslaviji uspešno obratuje že preko 7500 naših viličarjev, zato smo posvetili tudi posebno skrb vzdrževanju — se pravi servisni službi. Le-ta je preko centralnega servisa v tovarni razpredena po vsej državi, s kupci pa smo tudi sicer v bolj ali manj stalnem stiku.

Ob koncu velja poudariti, da

si je Indos že pred leti razdelil proizvodnjo viličarjev z Litostrojem. Mi izdelujemo viličarje do 3000 kp, Litostroj pa nad 3000 kp. Že ta delitev programa proizvodnje je bila nekakšna osnova za medsebojno sodelovanje in ne nazadnje tudi rahel zarodek sedanega ZPS, ki nam po svoji temeljni zasnovi obeta še večje razvojne in proizvodne možnosti.

Prav gotovo lahko štejemo za uspeh podjetja to, da smo kljub nenehni rasti cen trgovskega blaga in uslug kooperantov uspešno zaključili leto 1974 in izvršili plan.

Ivan Lukančič

Ugotovitve in sklepi ZK Litostroj

Svet ZK Litostroj je na svoji seji z dne 9. aprila 1975 in na podlagi sklepov konference ZK z dne 30. 1. 1975 obravnaval:

Načela enotne politike delitve osebnih dohodkov na temeljih delovnih uspehov z vključitvijo v principe družbenih dogovorov, samoupravnih sporazumov in sindikalne liste.

Proučitev možnosti za organizacijo novih TOZD na osnovi nadaljnjega razvoja samoupravnih odnosov v duhu nove ustave in tretje seje CK ZKS.

Svet je na osnovi izhodišč in široke razprave sprejel sledeče sklepe:

I. Svet ZK v celoti sprejema podana izhodišča, ki obravnavajo problematiko prve in druge točke, ter jih daje v razpravo OO ZK v Litostroju. Uvede naj se minulo delo in najnižji osebni dohodek tako kot ga predvideva Sindikalna lista za leto 1975.

Služba pripravi osnutek pravilnika do 31. 4. 1975, na družbeno političnih organizacijah naj ga obravnavajo do 15. 5. 1975, na DS TOZD naj bi ga obravnavali do 25. 5. 1975, sprejem na zborih do 30. 5. 1975, obračun za mesec maj, tj. izplačilo 15. 6. 1975.

Na podlagi predlogov in razprav družbeno političnih organizacij, samoupravnih organov v TOZD in Sveta ZK naj pričnejo z ureditvijo sporazuma o delitvi osebnih dohodkov.

Svet ZK Litostroj predlaga sledeča izhodišča:

a) Sporazum mora obdržati vse pozitivne lastnosti dosedanjega načina nagrajevanja.

b) Ureditev sporazuma naj se izvede tako, da bodo elementi delitve enostavni in razumljivi vsakemu delavcu.

c) Obdržati je elemente kolektivnega učinka, ki je pogojen s produktivnostjo, rentabilnostjo

in ekonomičnostjo poslovanja v TOZD.

d) Urediti moramo tisti del sporazuma, ki ureja norme proizvodnih delavcev, norme za izdelavo tehnične dokumentacije in nagrajevanje po času.

— Služba naj pripravi osnutek do 1. 8. 1975;

— Na družbeno političnih organizacijah naj to obravnavajo do 30. 9. 1975.

— Na DS TOZD naj obravnavajo do 30. 10. 1975.

— Na zborih naj obravnavajo v novembru 1975;

— Izhodišča stopijo v veljavo s 1. 1. 1976.

II. Svet ZK zadolžuje komisijo za družbeno-ekonomske odnose, da nemudoma pripravi analizo in oceno sedanega stanja na področju uveljavljanja ustavnih določil v podjetju, prouči pojave, ki spremljajo sedanji proces ter poda konkretne predloge za nadaljnje ukrepe v tem smislu, da bi zagotovili bolj dosledno uresničevanje ustavnih ciljev.

Svet je na podlagi poročila vzela na znanje informacijo o posvetovanju sekretarjev ZK članic JUMEL in imenoval za člana predsedstva tov. Mihaela Žilavca, za njegovega namestnika pa tov. Marjana Trobca.

Svet je obravnaval tudi poročilo delegacije, ki je obiskala železarno Skopje in potrdil sporazum, ki je bil sestavljen ob tej priliki.

Svet je ravno tako sprejel poročilo delegacije, ki je obiskala brodogradilišče TITO v Beogradu. Glede na težavno gospodarsko situacijo je svet zadolžil družbeno-politične in samoupravne organe, da nadaljujejo stike z omenjenim podjetjem.

Sekretar sveta ZK Litostroj
Mihael Žilavec

Rezultati rednih volitev

(Nadaljevanje s 1. str.)

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bil izvoljen:

Premk Miha.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Pihler Oskar, Županič Alojz, Pavli Alojz, Sigulin Marjan, Žerovnik Ladislav.

V Delavski svet TOZD IVET za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Brajak Ivan, Benko Vid, Kovačič Franc, Brvar Zoran, Šimunič Emerik, Podpečan Branko, Južnik Lado, Slovša Franc, Šimerl Miran, Brankovič Stanoje.

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bil izvoljen:

Gantar Ivan.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Cigale Karolina, Dadič Ivan.

V Delavski svet TOZD ZSE za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Novak Jure, Brank Zdenka, Lušina Sonja, Lozar Tončka, Zoran Ana, Klobasa Zdenka, Koštrun Ana, Omejc Marija, Popovič Milorad, Štrukelj Maks.

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bil izvoljen:

Žnidaršič Slavko.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 1 leta je bila izvoljena:

Rojina Majda.

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bil izvoljen:

Belič Rado.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 2 let sta bila izvoljena:

Šmid Stane, Mušič Gojko.

V Delavski svet TOZD ICL za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Bolčič Pavla, Virant Jože, Zupančič Anton, ing., Bizjak Valentin, dipl. ing.

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bila izvoljena:

Brinovec Slavka.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Gorenc Jože, dipl. ing., Arko Karol, ing., Bratkovič Henrik, Hajrič Majda, dipl. oec.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 1 leta sta bila izvoljena:

Prvinšek Janez, Grundner Mila.

V Delavski svet DS SSP za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Eržen Karel, Gregorič Franc, ing., Klemen Marjan, Kobler Ivan, Hrovat Slavka, Razpotnik Alda, Gerkišič Anton, Kos Ivan, Totalovič Dušan, Zafošnik Franc.

V Delavski svet DS SSP za mandatno dobo 1 leta so bili izvoljeni:

Vrezovnik Bojan, Barborič Alenka, dipl. oec., Novak Slavica, Bedenk Otmar.

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bil izvoljen:

Einbauer Martin, ing. Palačkovič Ljubo, Jamšek Franc.

V delavski svet podjetja za mandatno dobo 2 let so bili izvoljeni:

Zagar Valentin, Kristič Vladko, Palačkovič Ljubo, Jamšek Franc.

V Delavski svet podjetja za mandatno dobo 1 leta so bili izvoljeni:

Merklin Ernest, Polh Franc, Perme Simona, Tomšič Janez.

V Upravni odbor podjetja za mandatno dobo 2 let je bila izvoljena:

Kašček Tilka.

V Delavski svet TOZD Servis so bili izvoljeni:

a) za mandatno dobo dveh let: Sadar Ignac, Kastelic Dane, Kopač Rajko, Pristalič Janez, Sajk Marija, Avbelj Marija, Dornik Ratko, Ilič Peter, Lazič Milan, Lovenjak Franc.

b) za mandatno dobo enega leta:

Cadež Janez, Janežič Peter, Mavec Alojz, Nahtigal Marjan, Seliskar Franc, Božič Ivan, Cerar Janez, Jež Štefan, Komelj Peter, Spende Anton.

S. M.

Smernice krajevne konference

Komunistična partija je bila pred mnogimi leti kot mlado drevo z močnimi koreninami. Le-to se je razraslo v košato drevo, ki stoji in kljubuje raznim zunanjim vplivom. To drevo lahko imenujemo tudi Socialistična zveza delovnega ljudstva. Toda drevesa je treba tudi obrezovati in negovati, tako da dobimo najprimernejši sad. Tudi ljudi izbiramo, premeščamo zato, da bi dobili kar najboljše strokovnjake in za tisto delo tudi najsposobnejše. Tako izbiro in obračun dela je imela tudi Krajevna konferenca SZDL na terenu Litostroj.

Konferenca je najvišji organ, ki usklajuje politično aktivnost v skupno akcijo na terenu. Na njej so volili organe konference, sprejemali temeljne politične usmeri-

tve, program dela in finančni program. Njeni člani so obravnavali in ocenjevali delo organov ter sprejeli dogovore in stališča za družbeno politične akcije.

Konferenca ima tudi nalogo oblikovati politične smernice za delo delegacij skupščine družbeno politične skupnosti, zbor krajevnih skupnosti in skupščino samoupravnih interesnih skupnosti.

Na KK SZDL je bilo izvoljeno tudi predsedstvo konference, ki je tudi njen izvršilni organ. Vsa družbeno politična praksa na terenu je pokazala, da je prav stopnja utrjevanja odnosov, notranja povezanost in koordinacija med posameznimi družbeno političnimi faktorji najboljše. Zato so sestavljali vodstvo iz osnovne organizacije ZK, socialistične mladine, ZB, ZRVS, delegacije SIS, KS, vodstvo KS in drugi. Za povezavo teh organov pa je bil soglasno izvoljen njen dosedanji predsednik inž. Jože Kušar.

Na konferenci smo zvedeli, da je tudi dosedanji odbor opravil svojo nalogo, ki seveda ni bila majhna, posebno, če ugotovljamo, da je bilo delo opravljeno le v prostem času. Naj navedem le nekaj primerov.

Konferenca je imela tri sestanke, prav tako tudi izvršilni odbor, politični aktiv se je sestel 18 krat, kadrovska komisija 17 krat. Sklicanih je bilo 5 zborov občanov, izvršeno je bilo dokaj uspešno dvoje volitev. Na teh se-

stankih in zborih so obravnavali vprašanja, ki so bila s terena ali drugod. Zelo je bila aktivna kadrovska komisija, ki je morala po ustavnih določilih evidentirati 200 delegatov, ki jih je predlagal teren Litostroj v PS, v zbor KS, v SIS, v svet KS in krajevne konference.

Tudi novo vodstvo KK ne bo ostalo brez dela, saj je predsednik inž. Kušar v svojem referatu podal tudi vrsto predlogov in smernic, ki jih bo treba rešiti, kakor na primer: enoten in koordiniran nastop vseh družbeno političnih in samoupravnih sil z idejno usmeritvijo ZK, krepiti notranje odnose in pritegovati k sodelovanju čim več sodelavcev, zajeti k sodelovanju vse kulturne institucije na terenu, usposabljanje in krepiti delegacije SIS, KS, usposabljanje hišne svete za samostojno delo, urediti in povečati kapacitete vzgojnega varstva, nuditi pomoč šoli Hinka Smrekarja za ureditev in pripravo celodnevne pouka, uresničiti načrt civilne zaščite na terenu in še vrsto raznih predlogov s terena ali širše skupnosti.

Vse te naloge, ki naj bi bile izpolnjene, bodo zahtevale veliko truda izvoljenih članov, kakor tudi pomoč naših občanov, ki so voljni opravljati razna dela, saj brez te pomoči ne bodo izvršeni sklepi krajevne konference SZDL.

Inž. I. Šavor

Letna konferenca Krajevne konference terena Litostroj

Bili smo v »Železarni Skopje«

Na razširjeni seji kolegija v marcu 1975 je bil med drugim obravnavan težak materialni položaj, oziroma oskrba našega podjetja z reprodukcijskim materialom, surovinami in materiali, ki jih dobivamo iz jugoslovanskih železarn.

Ugotovljene so bile težke posledice, ki se že kažejo v realizaciji finalne proizvodnje v prvi četrtini leta. Če se materialna oskrba ne bi v najkrajšem času izboljšala, je razumljivo, da je lahko resno ogroženo izpolnjevanje gospodarskega načrta za leto 1975.

Da bi še v pravem času oskrbeli našo proizvodnjo z ustreznimi surovinami in materiali, je bil sprejet niz ukrepov, med drugim tudi ta, da TZ Litostroj naveže tesnejše stike in sodelovanje s tistimi delovnimi organizacijami, s katerimi imamo največje poslovne pogodbe in obveze.

»Železarna Skopje« je naš dobavitelj črne toplovaljane pločevine, katero v Litostroju uporabljamo za skoraj ves naš proizvodni program in to v večjih količinah.

Zato je bilo sklenjeno, da »Železarna Skopje« obiščejo predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in uprave Litostroja z namenom, da se pospeši poslovno sodelovanje, da to poslovno sodelovanje postane normalno in da se v neposrednih razgovorih proučijo možnosti vzpostavljanja tudi drugih gospodarskih, družbenopolitičnih in samoupravnih vezi.

V letih izgradnje te velike sodobne železarne je sodeloval tudi Litostroj skupno z Metalno iz Maribora v izgradnji skupno 31 žerjavov za vročo valjarno in jeklarno.

Po letu 1967, ko je »Železarna Skopje« začela s poskusnim obratovanjem, pa do leta 1973, je bilo sklenjenih le nekaj manjših pogodb v smislu dobave toplovaljane pločevine Litostroju.

Prvo večje naročilo pločevine je bilo izvršeno v letu 1973, in sicer je vsebovalo 500 ton toplovaljane pločevine, vendar so nam iz »Železarne Skopje« dobavili le 194 ton, ostalo pa so nam enostransko stornirali.

V letu 1974, kljub našim prizadevanjem že novembra 1973, nas »Železarna Skopje« ni vzela v proizvodni program. Šele na posebno intervencijo marca 1974 smo sklenili pogodbo za 460 ton pločevine. Seveda so nam dobavo potrdili šele za II. polletje 1974. Dobavljeno je bilo vsega 54 ton.

Za leto 1975 smo na njihovo zahtevo prijaviteli že oktobra 1974 potrebo v višini 3000 ton pločevine. Ob priliki obiska predstavnikov nabave nam je bilo sporočeno, da »Železarna Skopje« lahko dobavi le 60 do 70 odstotkov od zahtevane količine. Pri podpisovanju pogodbe pa je bila količina znižana vsega na 1000 ton.

K sklenjeni pogodbi od 8. 2. 1975 smo morali podpisati tudi dodatek, s katerim proizvajalec zahteva v 3. točki, da mora kupec pri dostavi četrletnih specifikacij deponirati pri proizva-

jalcu 3 (tri) bianco akceptne naloge, ker v nasprotnem naših potreb ne lansira v proizvodnjo. Kljub intervencijam v Železarni Skopje od pogojev niso odstopili in nam je zato že propadlo 250 ton. Naš predlog je namreč ta, da pošljemo akceptne naloge, ko bo roba pripravljena za odpremo. Strokovne službe v Železarni pa se opravičujejo, da je ta ukrep delo samoupravnih organov zaradi zelo velikih dolgovanj kupcev, posebno še zaradi zelo velikega uvoza reprovizualnega, za katere je potrebno odpiranje akreditivov vnaprej.

Naročena pločevina je za naše konkretne objekte in bo nedobava odnosno prepozna dobava imela za posledico kasnenje rokov v naši pločevinarni in na sploh v letošnji finalizaciji in izvrševanju gospodarskega načrta.

Predelovalci v strojni industriji se ob takem poslovanju znajdemo v težkem stanju, saj naše poslovanje izgleda približno takole:

Da bi lahko proizvajali in prodajali naše vilicarje, skiskalnice in druge naše proizvode, najamemo pri banki kredit, s katerim več mesecev kreditiramo dobavitelja pločevine in vzdržujemo naše poslovanje. Ko je naš proizvod gotov in ga dobavimo kupcu, je ta nelikviden in nam več mesecev ne plača računov, tako tudi njega v tem primeru kreditiramo. Pripomniti je še to, da je najeti kredit pri banki zelo drag in zahteva takojšnje vračanje in visoke obresti.

V združenju jugoslovanskih železarn so si posamezne železarne uredile vsaka svoj proizvodni program. Če naj se na drugi strani vsi porabniki jekla iz naših železarn obnašamo stabilizacijsko, je razumljivo, da smo dolžni kupovati proizvode naših železarn, vendar pod normalnimi tržnimi in zakonitimi pogoji, da ne bi pri tem prizadeli niti delavca v železarni, niti delavca v nadaljnji predelavi jekla.

Naj nas pouči, kako pomembno je dogovarjanje in medsebojno izpolnjevanje obvez med železarstvom in nadaljnjo predelavo jekla tudi tale primer:

Litostroj skupno z Metalno iz Maribora izdeluje žerjave za poljsko »Zdrženje črne metalurgije«. To naročilo temelji na osnovi blagovne izmenjave med Združenjem jugoslovanskih železarn in poljskim Združenjem črne metalurgije, po kateri jugoslovanska stran dobavlja tudi naše žer-

jave ter druge končne izdelke in produkte naših železarn, v zameno tudi za staro železo, ki ga v velikih količinah potrebujejo prav jugoslovanske železarne.

Za omenjene žerjave potrebujemo v Litostroju pločevino, ki nam bi jo dobavila železarna Skopje. Ob tem razmišljamo, če morda s tem ne škodujemo sami sebi, mednarodno blagovno menjavo pa postavljamo na trhle temelje.

Tudi dejstvo, da nam skoraj po vsej Jugoslaviji primanjkuje električne energije, kar je tesno povezano z resolucijo o družbeno-ekonomskem razvoju Jugoslavije, nas ohrabljuje, saj prav to in tudi vse republiške resolucije dajejo prednost izgradnji in graditljem energetskih objektov. Prav sedaj, z veliko naporom, v Litostroju gradimo pomembne objekte za jugoslovanske hidroelektrarne. Kakor koli zavirati izgradnjo energetskih objektov bi pomenilo neizpolnjevanje najpomembnejših ciljev ekonomske politike in plana za leto 1975.

Z vsemi pojasnjenimi problemi smo predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov ter uprave odšli v »Železarno Skopje«, da se s tamkajšnjimi predstavniki kolektiva dogovorimo za boljše vsestransko sodelovanje obeh kolektivov.

V Železarni Skopje smo bili prijazno sprejeti, pri čemer smo obojestransko ugotovili sledeče:

— da med obema kolektivoma obstaja široka poslovna sodelava in skupni interesi, zaradi česar je še posebej koristna medsebojna izmenjava mišljenj predstavnikov obeh kolektivov. Skupno smo ugotovili, da je posebno v času, ko uveljavljamo nova ustavna načela še kako pomembno ne samo dogovarjanje, pač pa tudi združevanje istih ciljev ter izkušnje, da bi s tem koristili sebi in družbi.

— da je karakter proizvodnje obeh podjetij velikega splošnega družbenega pomena, kar predstavlja na tržišču realizacijo ciljev ekonomske politike in plana razvoja pomembnih energetskih objektov, ki so posebnega družbenega pomena, kakor tudi, da je dobro sodelovanje obeh podjetij pogoj za boljše izpolnjevanje izvozne dejavnosti.

— da je kolektiv Litostroja v dosedanji sodelavi ugodno izpolnjeval svoje obveze ob dobavah iz Železarne Skopje, kar nam daje zaupanje, da je Litostroj dober in pošten plačnik.

— da ima Železarna Skopje trenutno velike težave z električno energijo, saj obratuje s 60 odstotno redukcijo.

— da je železarna v velikih težavah zaradi obratnih sredstev, ki jih rabi za normalno obratovanje in izpolnjevanje proizvodnih nalog, izplačevanje osebnih dohodkov delavcem ter nabave reprodukcijskega materiala, rezervnih delov za vzdrževanje strojev in naprav. Od tod tudi ukrep, da pravzaprav zahtevajo plačilo vnaprej, kar pa je za nas nesprijemljivo.

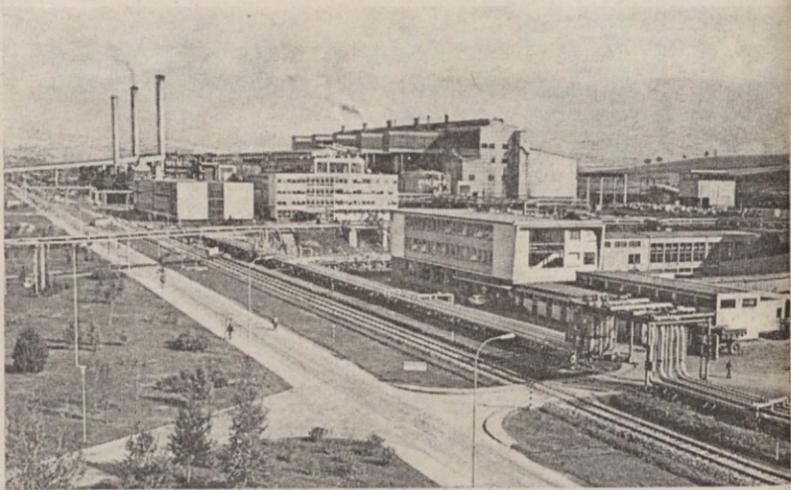
— da je Železarna Skopje še vedno v izgradnji in da nekateri prvotni projekti pridobivanja surovega železa niso popolnoma uspešni, kar povzroča velike težave v izvrševanju planskih obveznosti do kupcev.

Ob koncu razgovora pa smo skupno oblikovali sledeče sklepe:

Potrebno je nadaljevati s stiki predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter uprave obeh kolektivov. Vzpostaviti je treba stike obeh kolektivov in vseh področjih dela in še posebno takrat, kadar to zahtevajo konkretna vprašanja v pogledu medsebojnih odnosov.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij »Železarne Skopje« se obvezujejo, da preučijo vse možnosti, da zadovoljijo potrebe Litostroja po pločevini, da bi v Litostroju lahko realizirali pomembne energetske objekte izjemnega pomena za Jugoslavijo.

Predstavniki obeh kolektivov se obvezujejo, da bodo preverjali

Rudniki in železarna Skopje je največji metalurški kombinat v naši državi, ki je specializiran za proizvodnjo vseh vrst pločevine. Po izpolnjenem srednjeročnem planu bo proizvodnja pločevine dosegla okoli milijon ton. Strokovnjaki predvidevajo, da bo proizvodnja surovega železa z dograditvijo novih kapacitet dosegla okoli 2 milijona ton letno.

izpolnjevanje medsebojnih poslovnih obvez ter da bodo intervenirali v primerih neizvrševanja dogovorjenih obvez.

V smislu urejevanja medsebojne sodelave morajo veljati normalni poslovni postopki. Glede na pomembnost dobrih poslovnih odnosov pa se pri realizaciji medsebojnih obvez s strani železarne Skopje izključijo posebne zahteve. Obveljajo naj normalni postopki plačevanja, medsebojno dobavljanje blaga, kakor tudi medsebojne in verižne kompenzacije.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov TZ Litostroj se obvezujejo, da bodo redno pregledovali stanje realizacije medsebojnih obvez, kar vključuje tudi intervencije v primerih neizpolnjevanja oz. nepravčasnega izpolnjevanja obvez do železarne.

Predstavniki Litostroja se bodo zavzemali za to, da Litostroj tudi v bodoče sodeluje in dobav-

lja »Železarni Skopje« rezervne dele in kvalitetno opremo za nadaljnjo modernizacijo in izgradnjo železarne.

Predstavniki obeh podjetij so se obvezali, da te zaključke proučijo na vseh družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih ter upravah podjetij. Zaključke ob teh obravnavah pa si predstavniki obeh podjetij izmenjajo pismeno ali pa ob priliki vrnitve obiska predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov »Železarne Skopje« v Litostroju.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov smo menili, da je bil sestanek v »Železarni Skopje« tako pomemben za kolektiv Litostroja, da celotno snov v skrajšani obliki posredujemo preko našega časopisa vsem članom kolektiva, da bi tako v razpravi o teh zaključkih bili seznanjeni vsi člani kolektiva.

Karol GORNIK

Samoupravno odločanje delavcev

Že od nekdanj, zlasti pa v času po sprejetju nove ustave, si v naši delovni organizaciji prizadevamo, da bi odločanje čim bolj približali delovnemu človeku, oziroma, da bi delavec res odločal o rezultatih svojega dela.

Pri nas sprejememo vsako leto mnogo pomembnih dokumentov in sporazumov, ki veljajo za ves kolektiv. Kasneje pa ugotavljamo, da smo naredili več ali manj organizacijskih napak. S tem smo delavcu onemogočili, da bi o pomembnih stvareh odločal sam.

Mnogokrat smo razmišljali o pravem in najboljšem načinu, kako dogovarjanje in odločanje urediti, a priznajmo, da nam tega vse doslej še ni uspelo narediti. Dogajalo se je, da nekateri pomembni dokumenti na zborih sploh nismo obravnavali, sprejeli smo jih namreč že na delavskih svetih, večkrat pa so si te pravice lastili drugi organi, oziroma organizacije.

Sedaj, ko smo pred sprejemom važnega dokumenta, to je samoupravnega sporazuma o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj in posojil, naj povem nekaj besed o samem postopku za sprejem tega dokumenta. Na ta način bi morali sprejemati tudi druge pomembne dokumente, oz. sporazume.

Osutek, ki ga je naredila strokovna služba, naj najprej pride v osnovno organizacijo sindikata. Le-te naj ga obenem z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami prediskutirajo ter ga z dopolnili vred dajo v obravnavo konferenci sindikata. Tu naj zberejo pripombe vseh OOS in drugih družbenopolitičnih organizacij. Da bi pripombe lahko izrekli res vsi člani kolektiva, je nujno, da najvažnejše dokumente natisnemo v posebni izdaji časopisa in jih damo v javno razpravo vsaj deset dni pred sejo OOS.

Tako dopolnjen predlog dokumenta je zrel za obravnavo na DS TOZD.

Ko zberemo pripombe vseh DS TOZD, naj material obravnavajo

še člani DS podjetja, ki naj upoštevajo vse pripombe družbenopolitičnih organizacij delavskih svetov TOZD, upravnega odbora ter skupno z vsemi pripombami pošljejo popravljen predlog zborom v obravnavo in sprejem.

Morda res tudi ta predlog ni najboljši, je pa vsaj za začetek dovolj primeren.

Sestanek tehnologov v Gostolu

V okviru odbora za proizvodno politiko ZPS deluje tudi team za tehnologijo. Žal so se prijave za delovanje v tem teamu samo 4 članice: Litostroj, STT, Indos in Gostol. Naloge tega teama so predvsem: s sodobnimi postopki povečati produktivnost, poenostaviti postopke obdelave, normative časa in materiala, izbor in uvajanje sodobne opreme in vzgoja kadrov za to področje.

Na prvi seji tega teama smo se dogovorili, da se moramo najprej spoznati z razvojem tehnologije v posameznih OZD, šele potem bomo lahko sestavili skupen program dela. Glede na ta sklep smo imeli v februarju skupen sestanek v Litostroju, v marcu pa v Gostolu. Prisotni so bili po 2-4 tehnologi iz vsake OZD, ki je vključena v team. Na teh sestankih smo se spoznali z načini normiranja v posameznih OZD, tehnološkimi postopki, s problemi pri pripravi dokumentacije, strojnim parkom in orodji. Veliko smo pridobili že pri taki izmenjavi problemov in izkušnji. Kaže pa, da bomo v perspektivi še največ skupnih točk imeli pri uvajanju sodobne opreme. Tu mislim predvsem na uvajanje numerično krmiljenih obdelovalnih strojev.

Jožko Drašček

Ah, zakaj tako zgodaj

V zgodnjih jutranjih urah so zapeli telefoni ali zvonci na hišnih vratih in prebujali, ne samo tiste, ki jim je bil klic namenjen, ampak tudi njihove družinske člane. »Le kdo zvonji in me prebujata na dela prosto soboto aprilskega dne,« so se spraševali in odgovarjali na klic, nekateri prijazno, drugi z raznimi hudomušnimi pripombami. Občani so vedeli, da se na terenu Litostroj nekaj pripravlja. Poklicane občane so obvestili kurirji, da je to poziv civilne zaščite. Na ta klic se je zbralo določeno število občanov v enote civilne zaščite, ki so nato zavzeli svoja mesta. Enote civilne zaščite so sklicali zato, da bi ugotovili, kako naj bi delovale posamezne enote v organizaciji civilne zaščite. Le-ta je sestavljena iz enot požarne varnosti, prve pomoči, reda in varnosti RKB itd. v primeru naravnih nesreč oziroma vojne.

Politični aktiv terena, ki je sestavljen iz posameznih članov vseh političnih in samoupravnih dejavnosti, je v planu vaj CZ predvidel vse, kar bi lahko vpli-

valo na potek vaj. Toda teoretično načrtovanje je eno, praktična izvajanja pa popolnoma nekaj drugega. Tako je prišlo tudi do manjših pomanjkljivosti, ki pa niso bistveno vplivale na izvedbo same vaje. Ob tej priložnosti lahko zapišemo, da je zavest naših delovnih ljudi dovolj visoka, saj so se razen nekaterih posameznikov na zbornem mestu javili skoraj vsi. Nekateri so sicer imeli nekaj pripomb, od katerih jih je nekaj šlo na račun vodstva enot. Toda naloga teh vodstev je bila tudi v tem, da so znali razlikovati dobronamerne kritike od nepomembnih. Vsekakor pa je bilo tudi precej pripomb humoristične narave. Nekaj nerove je bilo opaziti pri nekaterih tudi takrat, ko težko pričakovanega znamenja za alarm ni in ni hotelo biti.

Na splošno lahko zapišemo, da je vaja uspela. Politični aktiv terena se ob tej priložnosti vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri vaji civilne zaščite, najlepše zahvaljuje.

Inž. Ivan Šavor

Le složni bomo uspeli

Že v prejšnji številki našega glasila smo pričeli z objavljanjem razgovorov s predsedniki sindikalnih organizacij TOZD. Danes vam predstavljamo še naslednjih pet.

Vprašanja, na katera so odgovarjali, so bila:

1. Od kdaj ste v Litostroju in kaj je vplivalo na vas, da ste pogladi korenine v tej tovarni?
2. Katera naloga je za predsednika osnovne organizacije najvažnejša?
3. Kaj pričakujete od članov osnovne organizacije sindikata, ki ji predsedujete?

DRAGO DEČMAN — Servis

1. V naši delovni organizaciji sem od leta 1957, v Litostroju pa sem se zaposlil zato, ker sem se že od otroških let navduševal za železo in za kovine. Tu pri nas sem našel, kot pravimo, »svoje delo«, in v Ljubljani se počutim prav tako kot v svojem rojstnem kraju. Nikoli nisem niti pomislil na to, da bi zapustil Litostroj, pa neprav sem imel zelo privlačne ponudbe od drugih podjetij. Vedno, naše podjetje se mi zdi kot velika družina z mnogimi otroki, ki se tudi večkrat na dan sprickajo in tudi sprejo, a nikoli ne prestopijo določene meje. Res je, skregamo se, pa se tudi kmalu pobotamo.

2. Prva in najbolj odgovorna naloga vsakega predsednika sindikata TOZD naj bi bila predvsem skrb za to, da bi TOZD dobro gospodarila in da bi bili delavci zadovoljni tako z osebnimi dohodki kot s svojim delom.

Prav tako naj bi predsedniki, seveda po svojih močeh, pripomogli k temu, da bi se zmanjšala vse previsoka fluktuacija delavcev, ki pesti tudi našo TOZD. Vsi mi, dolgoletni litostrojčani, si želimo, da bi nam bilo čim več novih mladih delavcev, ki šele stopajo v naše podjetje, podobnih v tem, da bi v našem podjetju vztrajali čim dlje, saj ga bodo le na ta način spoznali, obenem bodo vzljubili svoje delo. Predsednikova dolžnost je tudi v tem, da problematiko in težave svojih delavcev v svoji TOZD pravilno razlaga in dejanja delavcev tudi zagovarja, če je potrebno. Tako delo pa mu je večkrat onemogočeno s tem, da o določenih problemih delavci ne govorijo naravnost in po resnici, resnico namreč prikrojijo po svoje, ki večkrat naredi mnogo več škode kot nikakršna informacija. Da bi olajšali predsednikom njihovo pomembno družbenopolitično dejavnost, bi se le-ti morali spopolnjevati na raznih družbenopolitičnih seminarjih. Poglejte npr. mene, jaz sem v Litostroju že dolga leta, pa o marsikaterem problemu, ki tare naše delavce, ne vem ničesar. Vsak dan nam prinese nekaj novega in če se vsakodnevno ne spopolnjuješ, ne opraviš svojega dela tako, kot je treba. Večkrat sem že opazil, da delavci, ki se ukvarjajo z družbenopolitičnim delom, a obenem vestno izpolnjujejo svoje obveznosti v neposredni proizvodnji, morajo hočeš nočeš zanemar-

jati ali družbenopolitično delo ali pa svoj poklic, saj je dvojna obremenitev za marsikoga res prehuda.

3. Od članov sindikalne organizacije naše TOZD pričakujem predvsem to, da bodo aktivno in prizadevno delali na svojih delovnih mestih, da bodo disciplinirano spolnjevali svoje delovne dolžnosti in da bodo upoštevali vse predpise naše delovne organizacije. Morda bi bilo treba delavce večkrat opozarjati, ne samo na njihove pravice, ampak tudi na dolžnosti, saj bodo le z natančnim spolnjevanjem tako enih kot drugih prispevali svoj delež k večjemu uspehu TOZD pa tudi celotnega podjetja. Želim si tudi več povezanosti med samimi člani sindikata, pa tudi tega, da bi me delavci večkrat sami obvestili in mi poročali o stvareh, ki se jim ne zdijo pravilne ali o problemih, ki jih tarejo. Prav gotovo bi bilo prav, da bi delavce, ki največkrat ne vedo, kam naj bi se obrnili za nasvet ali za obrambo svojih pravic, napotili k njihovim sindikalnim poverjenikom, ki se bodo prav gotovo potegnili za pravice svojih delovnih tovarišev.

Kot predsednik sindikalne organizacije IVET pa si želim, da bi vse TOZD delovale res enotno, povezano in tovariško, saj bomo le tako dosegli svoj skupni cilj. Naj omenim še to, da smo pri nas v podjetju dosedaj morda res premalo poskrbeli za bolne litostrojčane in za tiste, ki bolehalo zaradi daljših težkih bolezni. Dogažalo se je celo, da je bil kdo v bolnišnici pol leta, pa ga ni nihče obiskal. Čeprav so to bili res redki osamljeni primeri, sem prepričan, da bo v prihodnosti drugače in da bomo tudi to odpravili.

MIRO PODBEVŠEK — PI

1. V Litostroj sem prišel septembra 1953, ko sem se vpisal v takratno industrijsko kovinarsko šolo. Od tega leta naprej sem v naši gospodarski organizaciji vse skozi do danes. Ko je človek mlad in ko zori s podjetjem vred, se naveže na delo, ki ga opravlja in seveda tudi na svoje sodelavce.

Res je kdaj pa kdaj prišlo do nesporazumov ali nezadovoljstva s tem ali onim, ki smo jih kmalu zgladili, toda konec koncev sem v Litostroju prebil precejšen del svojega življenja — 22 let in tu sem pravzaprav preživel svojo mladost.

2. Kar se tiče najpomembnejše naloge predsednika sindikalne organizacije menim, da je to predvsem:

a) Izpolnjevanje sklepov osmega kongresa Zveze sindikatov Slovenije in njihovo uresničevanje v vsakdanji praksi

b) Prenašanje in dosledno upoštevanje predlogov osnovne organizacije sindikata TOZD PI.

Prav tako menim, da je ena od glavnih nalog predsednika prelomiti miselnost, da sindikat ni organizacija, ki skrbi za nabavo ozimnice in pobiranje članarine, ampak, da je sindikat pomembna družbenopolitična organizacija delavcev. Pri tej aktivnosti bi predsedniku v marsičem lahko pripomogli, predvsem s praktičnim delovanjem, člani zveze komunistov in člani zveze mladine. Vsi vemo, da je mlade pravzaprav veliko laže k delu pritegniti, kot starejše, ki imajo o določenih stvareh že vkoreninjeno mnenje. Prav tako opazam tudi dejstvo, da je sindikalna organizacija v preteklosti v marsikaterem življenjskem vprašanju stala ob strani. Za to bi sicer lahko našli tudi opravičilo. Npr.: po pravilniku službe varstva pri delu bi morali v določenih prostorih PI zavoljo zdravja in varnosti pri delu odsesavati prah in pline, pa tega tudi s pomočjo sindikalne organizacije ne moremo narediti.

liden življenjski standard naših delovnih ljudi, za odpravo neprijetnih in nezaželenih posledic inflacije, za večjo proizvodno storilnost delovnega človeka, za ustreznejše delovno okolje, za boljše delovne odnose med ljudmi, pa kaj bi še naštevali. Seveda bomo v svojih prizadevanjih uspeli le, če bomo tako predsednik kot vsi člani v svojih hotelnih in tudi v dejanjih enotni.

3. Vprašanja, ki ste nam jih zastavili, me spominjajo na to, da se, kot je videti, delimo vse bolj in bolj na takšne, ki venomer kaj pričakujejo in take, ki imajo vedno le dolžnosti in naloge ta pričakovanja izpolnjevati. Je mar zato nenavadno, da žanjemo manj uspehov, kot pa je bilo volje za delo. Menim, da govorim v imenu vseh, če trdim, da se bomo trudili, da bi bila ta razlika med pričakovanjem in izpolnjevanjem ne samo vedno manjša, ampak da bi končno tudi izginila.

MARJAN LOVŠIN — SSP

1. V Litostroju sem se zaposlil pred 21 leti, točneje septembra 1954. V naši gospodarski organizaciji sem od takrat stalno zaposlen v razvojnem in projektivnem biroju. Prva leta po vojni so bila

v naši državi tri res velika podjetja in to: Ivo Lola Ribar, Rade Končar in Titovi zavodi Litostroj. Mladi smo se želeli zaposliti v velikem podjetju in tako se mi je izpolnila želja, da bi se zaposlil v enem od gigantov takratne težke industrije — Titovih zavodih Litostroj. Leta so tekla in prišel sem do spoznanja, da se človek-delavec resnično uveljavi na svojem delovnem mestu šele takrat, ko se pridobljeno znanje prek potrebnega izobraževanja združi s prakso.

2. Menim, da je za predsednika sindikalne organizacije najbolj pomembno, da s svojimi sodelavci uresniči temeljna načela OOS, iz katerih je razvidno, da v osnovni organizaciji sindikata delavci neposredno izražamo svoje interese, jih usklajujemo med seboj s stališči razrednih interesov, na tej podlagi določamo skupni interes in se borimo za njegovo uresničevanje po samoupravni poti.

Naj še pripomnim, da je OO SSP sestavljen iz petih pododborov in sicer za:

- a) Projektivno-razvojni sektor
- b) Prodajni sektor
- c) Računovodski sektor
- d) Nabavni sektor
- e) Upravo podjetja

Naloga predsednika je v tem, da vse interese in zahteve delovnih ljudi teh petih sektorjev upošteva in uskladi ter jih nato v imenu vseh članov OO SSP zastopa na konferenci OOS Titovih zavodov Litostroj.

3. Od članov osnovne organizacije pričakujem, da bodo zainteresirani za razvoj družbeno-ekonomskih odnosov tako v TOZD kot v skupnih službah, saj bomo lahko le na rezultatih ekonomskega poslovanja nudili delovnemu človeku ugodnejše pogoje za življenje. Zavedajmo se, da bomo na podlagi delovnih uspehov lahko namenili več sredstev za viš-

ji družbeni standard naših delavcev. Vsi vemo, da je mnogokrat le težko odločiti o problemih gospodarjenja znotraj TOZD ali skupnih služb, saj moramo ob tem misliti na skupne interese delovne organizacije ali širše delovne skupnosti. Seveda pa bodo te odločitve mnogo lažje, če bodo vsi člani OOS v delovni skupnosti družbeno politično in ekonomsko usposobljeni.

Vsi se dobro zavedamo, da ne moremo od predsednika OOS in njegovih sodelavcev pričakovati zadovoljivih rezultatov, če nam delavci v TOZD in SSP ne bodo vsestransko pomagali. Le s skupnimi napori in s skupnimi odločitvami bomo dosegli zaželene rezultate, ki jih bomo vsi veseli.

JOŽE GAŠPERLIN — IC

1. V TZ Litostroj sem se zaposlil prvega junija 1962. Svojega poklica sem se sicer izučil v Niko Železniki, toda ker ni bilo dovolj dela za vse mlade, pa tudi spopolnjevati sem se hotel še naprej, sem odšel v Ljubljano, kjer sem obiskoval strojni oddelek strojne tehnične šole. V tovarno sem prišel kot orodjar in prav v Litostroju se mi je ponudila priložnost za nadaljnje izobraževanje. Doktor je človek mlad, si želi spremembe delovnega okolja in življenjskega ritma. No, z leti se ustalil in si na svojem delovnem mestu in s svojim delom kar zadovoljen. Zase lahko trdim, da sem v teh letih, odkar sem v podjetju, menjal delovna mesta, glede na stopnjo kvalifikacije in se tako v marsičem izpopolnil.

2. Kot predsednik naše sindikalne organizacije naj povem, da sindikat vsaj doslej ni imel kaj prida vpliva na delitev osebnih dohodkov, na družbeni standard pa tudi ne na delovno disciplino. Sicer o nalogah in obveznostih osnovne organizacije raje ne bi na dolgo razpredal, saj se mi zde vse enako pomembne. Ob tem pa naj poudarim, da bi se vsi skupaj morali čimbolj truditi za čim boljše delovne pogoje delavcev. Menim, da je o nalogah potrebno govoriti tedaj, ko se že oziroma nazaj na preteklo obdobje in obenem na temelju doseženega razpravljamo o novih načrtih za naprej.

3. V naši TOZD imamo specifične probleme, saj se člani sindikata dele na učno in tehnično osebje. Med temi člani žal ni tako tesne sodelave, kakor bi si želeli, kar pa je zaradi različnih

turnusov dela nekako razumljivo. Povem naj, da je tudi v miselnosti enih in drugih kar precejšnja razlika. Posebnost sindikalne organizacije TOZD ICL so tudi tovariška srečanja, ki jih prirejamo enkrat letno, toda še na teh srečanjih je udeležba žal maloštevilna, saj ima večina članov sindikalne organizacije obveznosti tudi zunaj delovnega časa. Prav zato menim, da bi bilo lepo in prav, da bi si naši člani našli malo več časa za ugodnosti, ki jih osnovna organizacija nudi svojim članom. Želim si, da bi člani sindikalne organizacije imeli več zaupanja v sposobnost sindikalne organizacije in da bi nudili članom izvršnega odbora čim večjo pomoč pri izpolnjevanju njegovih nalog, ki bodo v prihodnje še večje in zahtevnejše, kot so bile pred časom.

Fanima vaš...

Litostroj ekipni šahovski prvak Ljubljane

Naši šahisti so pred kratkim zopet osvojili dragoceno trofejo in sicer naslov ekipnega sindikalnega prvaka Ljubljane za leto 1975. To je bilo že 28. prvenstvo po osvoboditvi in dokazuje velik razmah te lepe igre. Naše barve so zastopali sledeči igralci: Papler, Lorbek, ing. Srebrnič, Mušič, ing. Janjič, ing. Lagudin in Kobler. S tem so naši šahisti ponovno potrdili visoko kvaliteto šaha, ki ga gojijo že ves čas, kajti zmaga na močnem turnirju v prvi ligi ni bila slučajna, temveč plod čvrstega in upornega dela. Ni bilo lahko nastopati stalno 7 tednov v konkurenci najboljših in osvojiti najvišji naslov.

Na tem tradicionalnem prvenstvu je sodelovalo 48 sindikalnih ekip raznih podjetij in ustanov iz Ljubljane s 384 igralci, ki so bili razdeljeni v šest lig tako, da je v prvi ligi 8 izbranih najboljših ekip. Iz prve lige izpadeta vsako leto dve zadnje-uvrščeni ekipi v nižjo drugo ligo, a prvi dve ekipi iz druge lige napredujejo v prvo ligo. Prve tri ekipe iz prve lige pa so se uvrstile naprej v republiško prvenstvo, ki bo letos junija v Bohinju. Omeniti je potrebno, da je sindikalno prvenstvo med najmasovnejšimi prireditvami ne samo v Ljubljani, ampak tudi drugod v naši republici in je doseglo svoj cilj ne samo po množičnosti ampak tudi po kakovosti, saj nastopajo tudi visokokvalificirani igralci od mednarodnega mojstra navzdol.

Končni vrstni red je bil sledeči:

1. Litostroj	28,5 točk
2. RTV	28 točk
3. RSNZ	27 točk
4. Komet	25,5 točk
5. Železničar I.	20,5 točk
6. UJV	20 točk
7. P. Morgan	11,5 točk
8. Železničar II.	8,5 točk

Med najuspešnejšimi igralci naše ekipe sta bila inž. Srebr-

nič in inž. Lagudin, ki sta osvojila kar 78 % oziroma 80 % možnih točk. Sicer pa je bila vsa ekipa zelo izenačena, kar je pripomoglo k uspehu.

Ko se na eni strani veselimo svojih uspehov, moramo žal na drugi strani ugotoviti, da naša šahovska sekcija nima že več kot deset let svojega prostora, kjer naj bi se člani shajali. Ta je eden izmed osnovnih pogojev delovanja. Zanimanje za šah

je med člani kolektiva veliko in bi se dalo še marsikaj dobrega doseči na polju rekreacije. Omeniti moramo tudi mentorstvo, ki jo šahovska sekcija nudi učencem litostrojske industrijske šole, kjer je zanimanje za šah tudi zelo razširjeno. Upamo, da so šahisti zaslužili svoj klubski prostor in želimo, da uprava podjetja ter sindikalna organizacija čimprej reši ta problem.

Ivan Kobler

VI SPRAŠUJETE? MI ODCOVARJAMO!

Pred dnevi smo v uredništvu našega glasila prejeli pismo delavcev R. S. in V. J. iz SSP NS, v katerem izražata nekaj kritičnih misli.

Med drugim se pritožujeta nad dolgo, neurejeno in naporno vožnjo z avtobusom, ki ju vsak dan pripelje na delo v Litostroj. Njun »delovni čas« traja vsak dan približno 10 ur, ker pa sta že stara Litostrojčana pa tudi lahko primerjata svoje pogoje dela nekda in danes. Prepričana sta, da morata danes več delati, za svoje delo pa ne dobivata dovolj visokega osebnega dohodka. Tudi prehrana v podjetju jima ni po godu; ker opravljata težko fizično delo potrebujejo gotovo več hrane, kot drugi delavci, ki ne delajo na težaških delovnih mestih. Oba podpisnika pisma menita tudi, da delavci na zboru delovnih ljudi ne morejo priti do besede, saj

so zbori preveč splošni in na njih ne obravnavajo problematike, ki žuli delavce v njihovem neposrednem delovnem okolju. Pišeta tudi o pravicah in dolžnostih, o katerih bi se tudi enkrat rada »po domače« pomnila.

Tovariša iz SSP NS sta si pač izbrala pot, ki se jima je zdela najbolj enostavna. V uredništvu bomo takih prispevkov, ne glede na to, ali bo v njih graja ali hvala, tudi v prihodnje veselili.

Nujno je, da delavci izražamo svoja mnenja in zahteve, kar se da javno in čimbolj neposredno in prav naš časopis je mesto, kjer izmenjujemo stališča, mnenja in interese. Naše glasilo je in mora ostati javna tribuna vseh delovnih ljudi litostrojske delovne skupnosti.

In zdaj k stvari.

Res je, da so zbori delovnih ljudi kot najširša oblika odločanja delavcev v naši tovarni v nekaterih primerih preveč obširni. Poudarimo pa naj, da je problematika, s katero se ukvarjajo ti zbori od sprejema nove ustave naprej tolikanj obširna, da se zbori tako zavlečejo, da delavci lahko samo še pasivno spremljajo potek. Velja razmisliti, kar so zapisale že družbeno politične organizacije v sklepih, da naj se oblikujejo za uspešno delo primerno veliki zbori, torej takšni, da bodo predstavljali ustrezno zaokroženo celoto, kjer bodo vsi delavci lahko aktivno sodelovali.

S kom se dogovoriti o pravicah in dolžnostih »po domače«? Najprej poiščita vašega sindikalnega odbornika, ali celo predsednika sindikata; če ne gre drugače, je to tudi dolžnost vajinega predpostavljene vodje. V pravilniku o medsebojnih razmerjih delavcev (dobil smo ga vsi in ga tudi že podpisali), je mogoče najti vse pravice in dolžnosti, ki jih imamo delavci v združenem delu. Tiste pravice in dolžnosti, ki pa se nanašajo na konkretno delovno mesto pa so določene v sistemizaciji delovnih mest.

S prehrano, kakršno imamo danes med delovnim časom, smo lahko vsi zadovoljni. Še pred desetletji si nihče ni mogel niti misliti, da bi se lahko na delovnem mestu brezplačno hranili.

O ostalih problemih, omenjenih v pismu, smo se pogovarjali s strokovno službo, ki je za to zadolžena. Prepričani smo, da bodo službe in vodilni delavci iz vašega sektorja preverili vaš »teren« in v skladu z možnostmi tudi poskrbeli, da bodo uredili stvari v interesu nas vseh.

Urednik

ODŠLI SO V POKOJ

Jože KRISTAN, visoko kvalificirani strojni ključavničar, je odšel v pokoj 31. 1. 1975. Zaposlen je bil v IVET — vzdrževanje strojev. V Litostroju je delal skoraj 28 let — od 2. junija 1947.

16. januarja je odšla v pokoj Julka PETELINŠEK, referent v tehnološkem razvojnem biroju. V Litostroju se je zaposlila 1. julija 1953.

10. 3. 1975 je odšel v pokoj Alojz MRVAR, jedrar v livarni sive litine. Pri nas se je zaposlil 8. oktobra 1957.

Andrej KOLAR, žerjavovodja v livarni sive litine, je odšel v pokoj 31. decembra 1974. V podjetje je prišel 5. 11. 1951.

Vsem upokojenim se zahvaljujemo za dolgoletno delo v podjetju. V zasluženem pokoju pa jim želimo še veliko zdravja in zadovoljstva.

Za več kot tisoččlanski kolektiv, kot je Litostroj, ni nič posebnega, če se število sodelavcev stalno menja.

Vedno pa se zamislimo, ko nas zapusti dolgoletni litostrojčan. Enemu takih dogodkov iz podjetja smo bili priča pred dnevi. Po dolgotrajni bolezni je bil invalidsko upokojen Stane Levičar. V Litostroj je prišel leta 1950. Deset let svojega dela je kot monter vložil v montažo turbin, ki se vrtilo po vsej Jugoslaviji in tudi v tujini. Po nesreči pri delu, ki ga

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za vso moralno in materialno pomoč ob mnogi prerani izgubi mojega moža Sava PETAKOVICA vsem njegovim sodelavcem, sindikalni organizaciji TOZD IVET, centralnemu sindikatu Litostroj, članom Zveze komunistov, godbi, govorniku za poslovilne besede in sodelavcem v računovodstvu.

Zena Pavla z družino

ZAHVALA

Ob težki izgubi ljubega moža in očka Miroslava DIMNIKA se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste nama izrekli sožalje, ter ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena Julči s sinom

ZAHVALA

Janez ČESNIK, zaposlen v MB, se zahvaljujem ob smrti moje matere vsem, ki so podarili cvetje in izrekli sožalje. Posebna zahvala naj velja tistim mojim tovarišem iz MB, ki so mojo mater spremlili na zadnji poti.

je doletela 1960. leta, je delovno mesto monterja turbin zapustil. Zaposlil se je na delovnem mestu kontrolorja v težki obdelavi. Vestno in uspešno je opravljal svoje delo, čeprav mnogokrat ni bilo dovolj cenjeno.

Vsa leta je mimo svojih delovnih dolžnosti deloval tako v samoupravnih organih kot v političnih in množičnih organizacijah. Med svojimi sodelavci je veljal za človeka, ki se ni nikoli obotavljal, če je bilo potrebno dvigniti svoj glas za pravico.

Zahrbtna bolezen, ki ga je napadla pred več kot dvema letoma, mu ni dala, da bi svoje delo nadaljeval. Posloviti se je moral, in to malo pred 25-letnico svojega dela v podjetju.

Ob tvojem odhodu ti želimo, dragi Stane, da bi še dolgo vrsto let v krogu svojih dragih užival zaslužen pokoj.

Za tvoje prizadevno delo v podjetju pa še enkrat hvala!

J. V.

Litostrojški šahisti s priborjenim pokalom (Foto J. J.)

Obisk delegacije

Z namenom, da bi seja sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo konec junija v Beogradu, obravnavala slabosti in pomanjkljivosti v delu OOS, nas je v ponedeljek, 7. aprila 1975, obiskala delegacija iz Beograda. Obiska se je udeležil tudi predstavnik Zveze sindikatov Slovenije in predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ljubljana — Šiška.

Z naše strani so se razgovora udeležili predsedniki OOS, predsednik konference OOS, predsednik CDS, sekretar sveta ZK, predstavniki OOSZSMS in drugi.

Pogovarjali smo se o organiziranosti, vlogi in delu osnovnih organizacij sindikata. Kljub temu, da naše delo teče načrtno, bo za preobrazbo sindikata v tisto družbeno politično organizacijo, ki bo imela pomemben vpliv na oblikovanje družbeno ekonomskih odnosov, potrebno še veliko dela tako aktivistov kot vsega članstva.

Seja sveta ZSJ bo nedvomno pokazala na vse pomanjkljivosti in slabosti v delu OOS ter nakazala rešitve v nadaljnjem delu.

MIRO PEČEK

Strokovna komisija ob plašču cevnega mlina premera 4,4 m v pločevinarni

Obiskali so nas...

V marcu nas je obiskala gospodarska delegacija iz Sovjetske zveze z namestnikom ministra, tov. Eleckim. Zanimali so se za naše možnosti pri izdelavi opreme za cementarne, zlasti za posamezne stroje in kompletne mlinice. Ogledali so si del opreme mlinice, ki je v izdelavi v podjetju, poleg tega pa so si ogledali tudi naše mlinice med obratovanjem v cementarni »SALONIT« — Anhovo.

S kvaliteto in oblikovanjem obložnih plošč za cevne mline smo z lastnim razvojem dosegli velike uspehe. Tov. Elecki si z zanimanjem ogleduje obložne plošče za cevne mline (Foto J. J.)

VZAJEMNA POMOČ

Po dveh letih so se sredi marca v dvorani ICL zbrali na svojem rednem letnem občnem zboru člani blagajne vzajemne pomoči.

Kljub dobri obveščenosti — vsak član je dobil osebno vabilo — se je ob določeni uri zbrala le peščica od preko 600 članov. Ob pogledu na prazno dvorano bi skoraj dejali, da med člani BVP ni zanimanja za delo te človekoljubne organizacije. Po polurnem čakanju, tako predvideva pravilnik, je predsednik tov. Alojz Pogačar odprl zbor z običajnim dnevnim redom. Iz poročil je bilo razvidno, da je odbor v celoti dobro posloval.

Med razpravo, ki je sledila, je zbor sklenil, da se članarina poviša od 50 na 100 din. Saj je bila največja težava v dosedanjem poslovanju prav pomanjkanje sredstev.

V organizacijo BVP naj bi se včlanilo več takih članov kolektiva, ki so dobro situirani in ne bi potrebovali posojil. Imamo le pet takih dolgoletnih članov

BVP, ki še nikdar niso prosili za posojilo. Razumljivo je, da samo z množičnostjo in povišanjem članarine ne bomo mogli biti kos vse večjemu povpraševanju po posojilih.

Pri izvolitvi novega odbora je bila sprejeta tista kandidatna lista, ki so jo predlagale množične organizacije.

V naslednjem dveletnem obdobju bodo BVP vodili naslednji tovariši:

predsednik — **Martin Einhauser**;

knjigovodja — **Sonja Mravlja**;
člani — **Miha Premk**, **Ivan Šavor**, **Stane Koprivnik**, **Ivan Besednjak** in **Rudi Perušek**.

Nadzorni odbor:
predsednik — **Alenka Barbo**
rič;

člani — **Franc Jager** in **Alojz Bivic**.

Ob koncu naj izrazim željo, da bi se sestankov udeleževali bolj številno, zlasti pa naj bi bili prisotni kandidati za nov odbor. Naj pripomnimo, da je bil na tem zboru od novega odbora navzoč le en sam član.

Vsem članom starega odbora BVP se ob tej priložnosti še enkrat zahvaljujemo za njihovo dolgoletno delo.

POPRAVEK

V članku z naslovom Varčujmo v prejšnji številki našega časopisa je pri navedbi članov BVP po TOZD pomotoma izpuščen TOZD PI, ki šteje 125 članov. V TOZD FI pa je članov 187 in ne 125, kot je bilo pomotoma objavljeno.

I. V.

Maticova prigoda na tržaškem

Slovenci imamo navado, da kaj radi pogledamo v Avstrijo ali v Italijo. Nekateri za modrim blagom in obleko, drugi spet za modernimi čevlji, za strojnimi deli in še za marsičim.

Poglejmo, kaj se je zgodilo v Trstu našemu staremu znancu, ko je šel tja z željo po dobri kupčiji. Verjetno veste, da je bil naš stric Matic zadnjič na nesrečnem lovu na divjega petelina. To je bila naporna pot in pustila mu je poleg nesrečnega lova še eno nevshečnost. Zaradi tesnih in neobnošenih čevljev je dobil nekaj kurjih oces, kar ga je povsem ohromilo. Torej vidite, da je bil ta lov za našega Matica kar dvakrat boleč. Ko je razmišljal, kaj naj bi ukrenil, se je posvetoval s svojo dobro ženo Cilko, ki mu je svetovala, naj obiše zdravnika. Morda bo to res najbolje, si je mislil, ubogal ženo in se odpravil.

»Kaj pa je z vami?« ga je nagovoril zdravnik. »Kakšne težave imate?« »Težave, ja veste, tovariš zdravnik. Noge me dajejo, noge. Zadnjič sem šel malo dlje v gmajno, pa sem sedaj ves trd. Zdi

se mi, da imam otiščance. Verjetno jih je več, saj me zelo boli.«

»Bova pogledala,« je dejal zdravnik. Matic je sezul čevlje in snel nogavice. »Kako izgleda?« je vprašal. »Ja, res je, vso podplatno stran imate v otiščancih. Zakaj pa nosite take nerodne čevlje. Za vašo nogo niso ti čevlji. Vi bi morali imeti kaj lahkega in pa mehkega.« »Ja, lahkega in mehkega, to že, prav, da mi poveste, ampak kje pa take čevlje prodajajo? Pri nas na Kranjskem že ne.« »Stopite na Italijansko, tam jih gotovo imajo,« se je odrezal zdravnik.

»No ja, prav, če mi svetujete, da si moram kupiti lahke čevlje, bom pa kupil. Moja Cilka se zna pogovoriti italijansko. Enkrat jo mahneva v Trst pa bo. Pa tudi če grem sam, nič zato.« »Lahke čevlje si kupite in bo šlo,« je dejal zdravnik in dal Maticu recept za mehčalna zdravila.

Ko je Matic prišel domov, je ženi dejal: »Veš, Cilka sedaj mi drugega ne kaže, kot da grem v Trst.«

Naslednji dan je bil Matic že v prvih jutranjih urah v Trstu.

Ogledoval si je razne trgovine s čevlji, toda vse so imele ali čevlje po zelo visokih cenah ali pa niso bil kaj posebnega. Slabo kaže, si je mislil. Nenadoma pa je prišel do izložbe polne čevljev. Vstopil je v prodajalno ter pokazal na čevlje, ki bi jih rad kupil. »Lepi so, mehki, lahki, no, pa ne dragi. Kaj bo to 800 lir. To bo žena zadovoljna, ko bom prinesel take čevlje.« »Lepi so, kar štiri pare mi jih dajte. Veste, so kot nalašč za moje bolne noge, saj več preležim, kot pa prehodim.«

Prodajalka je zavila 4 pare mehkih lakastih čevljev in Matic je plačal 2400 lir in odšel proti železniški postaji. Tam jih je odvil, izvlekel na dan najlepše in jih nataknil. Hodil bom, kot bi bil bos, si je mislil.

Zunaj je med tem pričelo deževati in tako je sama nesreča hotela, da so bili tudi Maticovi čevlji mokri. No, ta dež je pa tudi pokazal, zakaj so ti čevlji tako lahki in poceni, saj so se mu kmalu raztrgali kar na nogah.

Takoj grem nazaj, je kipel v njem. »Jim že pokažem.«

Stopil je spet v prodajalno in zarohnel: »Poslušajte, kaj ste mi pa vi prodali. Pošteno sem vam plačal, pa ste me ogoljufali. Kdaj bi si mislil, da ste taki lumpi.« Verjetno bi še kaj povedal, a je prišel gospodar trgovine in ga prijazno vprašal, kaj se mu je zgodilo. Matic pa, kot bi se za Krimom bliskalo, je spet začel:

»Čevlje sem kupil pri vas, pa so taki, da niso niti za eno mokro popoldne. Takoj so se razlezli, ko sem stopil na dež.«

Na večer 8. aprila letos se je večje število članov našega kolektiva udeležilo koncerta pevskih zborov v dvorani Slovenske filharmonije. Nastopili so: Partizanski pevski zbor, Primorski akademski pevski zbor »Vinko Vodopivec«, Komorni pevski zbor iz Brezovice pri Ljubljani, Pevski zbor Glasbene matice in pevski zbor LIRA iz Kamnika.

Poslušalci so bili s prireditvijo zelo zadovoljni in so pevce nagradili z navdušenim ploskanjem.

PRAZNOVANJE 30-LETNICE IN IZLET

Krajevna skupnost terena Litostroja se pripravlja na veliko praznovanje tridesete obletnice osvoboditve izpod okupatorja. Prireditve bo na ploščadi osnovne šole »Hinko Smrekar«, poleg šolske mladine pa bodo sodelo-

tros, a priredili bodo tudi razstavo likovnikov iz celotnega združenega podjetja strojegrarje. Upajmo, da bo razstava imela dovolj obiskovalcev. Pogoji za izlet so sorazmerno ugodni, saj je cena za štiri dni bivanja v hotelu le 350 din, možno pa je tudi plačevanje v treh obrokih.

GLASBA

Člani naše godbe na pihala se zelo vestno pripravljajo na 25. obletnico, ki jo bodo slovesno praznovali v mesecu maju.

Godbeniki za to priložnost vztrajno vadijo.

Člani pevskega društva Litostroj pojejo trenutno pod vodstvom inž. Ištvanevskega. Pevovodja Andrej Rupnik je namreč odšel na tritedensko zdravljenje. Želimo mu, da čimprej okreva.

Naši godbeniki so vedno pripravljani — za vesele in žalostne dogodke (Foto B. K.)

vali tudi učenci naše industrijske šole, litostrojska godba na pihala, pevci in ostali. V kolikor bo vreme deževno, bo prireditve v prostorih naše delavske restavracije. Člane našega kolektiva vabimo k čim večji udeležbi. Prireditve bo v petek, 25. aprila ob 17. uri.

Za prvomajske praznike bomo organizirali izlet v Poreč in na Češko. V Poreču se bodo Litostrojski zabavali v hotelu Alba-

Ko si je gospodar dodobra ogledal Maticovo kupčijo, se je nasmešnil: »Gospod, nič se ne razburjajte. Vzemite kakšne druge čevlje. Teh vi še ne rabite. Ti čevlji so namenjeni za pogrebni zavod, da jih obuvajo umrli. Zato so tako poceni. No, saj so že pogrebni stroški visoki.«

Matica je postalo sram. Tebi nič, meni nič je pograbil svoje tri pare in jo odkuril nazaj na postajo. Ko se je vlak pomaknil proti Ljubljani je Matic hitro odprl okno in globoko vzdihnil: »Strašen dan sem imel danes. Če bo po sreči, v Trst po čevlje nikoli več.« Kaj sta se pa s Cilko doma pomenila, ga pa nisem nikoli vprašal.

	8500
	6300
	4200
	2500
	1600

OBRAZI IN PLAČE

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5800 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — V. d. glavnega urednika Janez Elikan — Odgovorni urednik Pavel Perko — Tehnični urednik Estera Lampič — Telefon uredništva 56-021 (h. c.) int. 246 — Poštnina plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska ZGP Primorski tisk, Koper — TOZD Tiskarna Jadran — 1975

MISLI IN IZREKI

Vse stvari se nam zdijo takšne, kakor jih vidimo. Asch

Človeška vest brez hrabrosti le malo opravi. Meredith

Najvišje nagrade dobe tisti, ki jih najmanj zaslužijo. Voltaire

Življenja ne moreš izbirati po jedilnem listu. Karvaš